

The Digital *Compendium moralium notabilium* Project
(<https://compendium-project.wlu.ca>)

31 quotations attributed to Statius in the *Compendium moralium notabilium* (from *Epytoma sapientie*, Venice, 1505)

Pars 1, Liber 1, Rubrica 42: De falsis opinionibus contrariis christiane religionis cognoscendis et damnandis in libris vsualibus christianorum (fol.14rb):

Statius thebaidos libro 3. **Primus in orbe deos timor fecit.**

primus in orbe deos fecit timor!

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 3 (A. Klotz, 1908, p.109, l.661).

Pars 1, Liber 3, Rubrica 17: De iuuenum moralitate et naturalitate (fol.23va):

Statius thebaidos libro 6. **O iuuenes seruare animos audumque furorem.**

dux vetat Iasides: ‘manet ingens copia leti, / o iuuenes! servate animos audumque furorem / sanguinis adversi.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 6 (A. Klotz, 1908, p.237, ll.914-916).

Pars 2, Liber 1, Rubrica 3: De conscientia benignitatis et malignitatis (fol.26rb):

Statius thebaidos libro 2. **O semper timidum scelus.**

o semper timidum scelus!

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 2 (A. Klotz, 1908, p.63, l.490).

Pars 2, Liber 2, Rubrica 12: De clandestinatione et patulitate (fol.36ra):

Statius thebaidos libro 10. **Nunquam apta latent in / Turba dolo.**

laudo equidem, egregii iuvenes, pulchraque meorum / seditione fruor; sed fraudem et
operta paramus / proelia, celandi motus: numquam apta latent / turba dolo.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 10 (A. Klotz, 1908, pp.369-70, ll.240-243).

Pars 2, Liber 4, Rubrica 14: De causis inducentibus pacem et concordiam (fol.46vb):

Statius thebaidos libro 7. **Socii pacem fecere timores.**

sic ubi navales miscet super aequora pugnas / contempto Bellona mari, si forte benigna /
tempestas, sibi quisque cavent, ensesque recondit / mors alia, et socii pacem fecere
timores.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 7 (A. Klotz, 1908, p.278, ll.804-807).

Pars 2, Liber 6, Rubrica 14: De naturalibus iudiciis facti (fol.58vb):

Statius thebaides libro 2. **O semper timidum scelus.**

o semper timidum scelus!

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 2 (A. Klotz, 1908, p.63, l.490).

Pars 3, Liber 2, Rubrica 7: De principii qualitate: et principio considerandis (n.p. fol.4va):

Statius thebaidos libro 10. **Leta malorum. Principia.**

non mihi iam solito vatium de more canendum; / maior ab Aoniis poscenda amentia lucis:
/ mecum omnes audete deae! sive ille profunda / missus nocte furor, Capaneaque signa
secutae / arma Iovem contra Stygiae rapuere sorores, / seu virtus egressa modum, seu
gloria praeceps, / seu magnae data fata neci, seu laeta malorum / principia et blandae
superum mortalibus irae.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 10 (A. Klotz, 1908, p.397, ll.829-836).

Pars 4, Liber 1, Rubrica 1: De temperantia et modestia modo atque nimietate (fol.85vb):

Statius thebaides libro 10. **Secundis Pone modum.**

iamque ipsum defecit opus, cum providus Actor / Thiodamanta vocat: 'statis haec inopina
Pelasgis / gaudia: vix ullos tanto reor agmine saevam / effugisse necem, ni quos deformis
in alto / sanguine degeneres occultat vita; secundis / pone modum: sunt et diris sua
numina Thebis.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 10 (A. Klotz, 1908, pp.373-4, ll.329-334).

Pars 4, Liber 1, Rubrica 10: De repentinis seu subitis actibus (fol.85vb):

Statius thebaides libro 10. **Male cuncta ministrat. Impetus.**

ne frena animo permitte calenti, / da spatium tenuemque moram, male cuncta ministrat / impetus; hoc, ora, munus concede parenti.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 10 (A. Klotz, 1908, p.391, ll.703-705).

Pars 4, Liber 4, Rubrica 5: De gaudio petulantia et letitia (fol.105va):

Statius alchileidos libro i. **Dant gaudia vires**¹ / **O quantum gaudia forme** / **Addunt.**²

1. et tunc venatu rediturum in limine primo / opperiens properatque dapes largoque serenat / igne domum, cum visa procul de litore surgens / Nereis; erumpit silvis (dant gaudia vires) / notaque desueto crepuit senis ungula campo.

Publius Papinius Statius, *Achilleis*, 1 (A. Marastoni, 1974, p.7, ll.119-134).

2. forte et laetus adest (o quantum gaudia formae / adiciunt!): fetam Pholoes sub rupe leaenam / perculerat ferro vacuis que reliquerat antris / ipsam, sed catulos adportat et incitat unguis.

Publius Papinius Statius, *Achilleis*, 1 (A. Marastoni, 1974, p.9, ll.167-171).

Pars 4, Liber 4, Rubrica 15: De fame siti seu ieiunio morali consideratione (fol.108rb):

Statius thebiados libro 10. **Nil non ausa fames.**

rabidi sic agmine multo / sub noctem coiere lupi, quos omnibus agris / nil non ausa fames
longo tenuavit hiatu: / iam stabula ipsa premunt, torquet spes inrita fauces, / balatusque
tremens pinguesque ab ovilibus aurae; / quod superest, duris adfrangunt postibus ungues,
/ pectoraque et siccos minuunt in limine dentes.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 10 (A. Klotz, 1908, p.361, ll.42-48).

Pars 4, Liber 4, Rubrica 18: De mundana pulchritudine et ornatu humani corporis (fol.109va):

Statius achiledos libro i. **O quantum gaudia forme / Addunt.**

forte et laetus adest (o quantum gaudia formae / adiciunt!): fetam Pholoes sub rupe
leaeenam / perculerat ferro vacuis que reliquerat antris / ipsam, sed catulos adportat et
incitat ungues.

Publius Papinius Statius, *Achilleis*, 1 (A. Marastoni, 1974, p.9, ll.167-171).

Pars 4, Liber 5, Rubrica 10: De molestia et damno amoris venerei (fol.113va):

Statius thebaidos libro 6. **Nunc opus est animis infestos tollere cestus / Cominus: hec bellis et ferro proxima virtus.**¹ / **Subdit amor stimulos.**²

1. nunc opus est animis: infestos tollite caestus / cominus; haec bellis et ferro proxima virtus.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 6 (A. Klotz, 1908, p.229, ll.729-730).

2. non sic ductores gemini gregis horrida tauri / bella movent; medio coniunx stat candida prato / victorem expectans, rumpunt obnixa furentes / pectora, subdit amor stimulos et volnera sanat: / fulmineo sic dente sues, sic hispida turpes / proelia villosis ineunt complexibus ursi.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 6 (A. Klotz, 1908, p.235, ll.864-869).

Pars 5, Liber 1, Rubrica 5: De spe et desperatione (fol.119vb):

Statius thebaidos libro 2. **Non grauior mortalibus addita cura / Spes vbi longa venit.**

tunc quos excedens hilaris, quis cultus iniqui / praecipuus ducis, et profugo quos ipse
notarat / ingemuisse sibi, per noctem ac luce sub omni / digerit; exedere animum dolor
iraque demens / et, qua non grauior mortalibus addita curis, / spes, ubi longa venit.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 2 (A. Klotz, 1908, pp.54-5, ll.316-321).

Pars 5, Liber 1, Rubrica 8: De vindicta et clementia seu remissione proprie iniurie (fol.123ra):

Statius thebaidos libro 6. **Pulchrum est vitam donare minori.**¹ Libro 8. **Si decidat hostis: / Ire supra satis est: vitamque relinquere victo.**²

1. nec mora, prorumpit Tydeus, nec iussa recusat / Hippomedon; tunc vix ambo conatibus ambas / restringunt cohibentque manus ac plurima suadent: / ‘vincis, abi; pulchrum vitam donare minori. / noster et hic bellique comes.’

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 6 (A. Klotz, 1908, p.233, ll.813-817).

2. ut leo Massyli cum lux stetit obvia ferri / tunc iras, tunc arma citat; si decidit hostis, / ire supra satis est vitamque relinquere victo.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 8 (A. Klotz, 1908, p.286, ll.124-126).

Pars 5, Liber 1, Rubrica 9: De verecundia (fol.123va):

Statius thebaidos libro 9. **Nec habent extrema pudorem.**

illas cogit amor, nec habent extrema pudorem: / ipsae tela viris, ipsae iram animosque ministrant, / hortanturque unaque ruunt, nec avita gementes / limina nec paruos cessant ostendere natos: / sic ubi pumiceo pastor rapturus ab antro / armatas erexit apes, fremit aspera nubes, / inque vicem sese stridore hortantur et omnes / hostis in ora volant, mox deficientibus alis / amplexae flavamque domum captivaque plangunt / mella laboratasque premunt ad pectora ceras.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 10 (A. Klotz, 1908, pp.385-6, ll.570-579).

Pars 5, Liber 1, Rubrica 10: De timore (fol.124rb):

Statius thebiados libro 2. **O semper timidum scelus.**¹ Libro 2. **Pessimus in dubiis augur timor.**² Libro 7. **Socii pacem fecere timores.**³ Libro 10. **Dat vires nimium timor.**⁴

1. o semper timidum scelus!

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 2 (A. Klotz, 1908, p.63, l.490).

2. At non Aoniae moderator perfidus orae / nocte sub ancipiti, quamuis umentibus astris / longus ad auroram superet labor, otia somni / accipit; invigilant animo scelerisque parati / supplicium exercent curae; tum plurima versat / pessimus in dubiis augur timor.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 3 (A. Klotz, 1908, p.77, ll.1-6).

3. sic ubi navales miscet super aequora pugnas / contempto Bellona mari, si forte benigna / tempestas, sibi quisque cavent, ensesque recondit / mors alia, et socii pacem fecere timores.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 7 (A. Klotz, 1908, p.278, ll.804-807).

4. est ubi dat vires nimium timor: ocius omnis / porta coit; solas dum tardius artat Echion / Ogygias, audax animis Spartana iuventus / inrupit, caesique ruunt in limine primo / incola Taygeti Panopeus rigidique natator / Oebalus Eurotae; tuque, o spectate palaestris / omnibus et nuper Nemeaeo in pulvere felix, / Alcidama, primis quem caestibus ipse ligarat / Tyndarides, nitidi moriens convexa magistri / respicis: averso pariter deus occidit astro.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 10 (A. Klotz, 1908, pp.381-2, ll.493-502).

Pars 5, Liber 1, Rubrica 11: De audacia (fol.125ra):

Statius thebaidos libro 8. **Iam clypeus clypeis: verbo ne repellitur verbo. / Ense minax ensis: pede pes: et cuspidē cuspis.**¹ Libro 10. **Fron ingentibus ausis / Rara comes.**²

1. iam clipeus clipeis, umbone repellitur umbo, / ense minax ensis, pede pes et cuspidē cuspis: / sic obnixa acies pariter suspiria fumant, / admotaeque nitent aliena in casside cristae.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 8 (A. Klotz, 1908, pp.298-9, ll.398-401).

2. invida fata piis et fors ingentibus ausis / rara comes.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 10 (A. Klotz, 1908, p.376, ll.384-385).

Pars 5, Liber 2, Rubrica 7: De peritia atque imperitia bellice parationis (fol.126va):

Statius thebayde libro 8. **Sepe ignari perimuntque cadentque.**

nec locus ad terram telis: in corpora ferrum / omne cadit; saepe ignari perimuntque
caduntque.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 8 (A. Klotz, 1908, p.300, ll.419-420).

Pars 5, Liber 3, Rubrica 3: De mutabilitate et caducitate prosperitatis atque aduersitatis ex inopinatis casibus fortuitis aut fatalibus (fol.138va):

Statius thebayde libro 10. **Forsitan et nobis modo qui fauere recedent.**

forsitan et nobis modo quae favere, recedunt.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 10 (A. Klotz, 1908, p.374, l.335).

Pars 5, Liber 2, Rubrica 8: De miseria et miseris (fol.141vb):

Statius thebayde libro 11. **Hic miseris furor est: astarte periculo. Nec librare metus: et tuta odisse.**¹ **Quid causus iuuat ostentare pudentes.**² Libro 12. **Amant miseri lamenta: malisque fruuntur.**³

1. 'hic miseris furor est instare periclo, / nec librare metus et tuta odisse.'

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 11 (A. Klotz, 1908, p.415, ll.259-260).

2. miserae quid crimina gentis / pandere, quid casus iuvat ostentare pudendos?

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 11 (A. Klotz, 1908, p.437, ll.734-735).

3. iam lacrimis exempta dies, nec serus abegit / Vesper: amant miseri lamenta malisque fruuntur.

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 12 (A. Klotz, 1908, p.441, ll.44-45).

Pars 5, Liber 3, Rubrica 4: De certitudine hore mortis et multiplicitate occasionis mortis (fol.144rb):

Statius thebaydos libro 6. **Manet ingens copia leti.**

dux vetat Iasides: 'manet ingens copia leti, o iuvenes!

Publius Papinius Statius, *Thebaidos*, 6 (A. Klotz, 1908, p.237, ll.914-915).